

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 20. marta. 2012. god
Br. ref.: RK210/12

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI-131/11

Podnosioci

Qazim Gashi, Fadil Gashi, Agim Gashi i Ali Kelmendi

**Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova
rev. br. 197/2010 od 22. avgusta 2011. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Kadri Kryeziu, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Ivan Čukalović, sudija
Gjyljeta Mushkolaj, sudija
Iliriana Islami, sudija.

Podnosilac zahteva

1. Podnosioci zahteva su Qazim Gashi, Fadil Gashi, Agim Gashi iz Ajvalije i Ali Kelmendi iz Mramora, svi iz Opštine Priština, koje pred Ustavnim sudom Kosova zastupaju advokati Shefki Sylaj i Visar Vehapi iz Prištine.

Osporena odluka

2. Osporeno je presuda Vrhovnog suda Kosova rev. br. 197/2010 od 22. avgusta 2011. godine, kojom je potvrđena presuda Okružnog suda u Prištini Ac. br. 1137/2009 od 25. maja 2010. godine i naloženo podnosiocima zahteva da vrate nepokretnosti koje trenutno drže u posed trećim licima koji su u postupku pred Sudom dokazali vlasništvo nad spornim nepokretnostima.

Predmetna stvar

3. Podnosilac zahteva osporava presudu Vrhovnog suda Kosova rev. br. 197/2010 od 22. avgusta 2011. godine, navodeći da je ovom odlukom prekršeni članovi 31, 46. i 54. Ustava Republike Kosovo, kao i članovi 6. i 13. Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu EKLJP).
4. Podnosioci zahteva od Ustavnog suda Kosova do konačnog rešenja ovog imovinsko pravnog spora u vezi sa pravom vlasništva na nepokretnostima između podnosioca zahteva i trećih lica zahtevaju sledeće;

“Zahtevamo mere bezbednosti –privremenu meru, zahtevamo da se ne menja situacija na terenu na katastarskoj parceli 528, posedovani list 933, katastarsko područje Čaglavica.“

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članovima 113.7 i 21.4 Ustava, članovima 20, 22.7 i 22.8 Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo od 16. decembra 2008. (u daljem tekstu: „Zakon“) i pravilu 56. stav 2. Poslovnika.

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Podnosilac zahteva je dana 13. oktobra 2011. godine, podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: „Sud“).
7. Podnosioci zahteva istovremeno zahtevaju da Ustavni sud uvede privremenu meru kako se ne bi menjala situacija na katastarskoj parceli 528, posedovni list 933, katastarsko područje Čaglavica.
8. Dana 27. januara 2012. godine Ustavni sud je obavestio podnosioca zahteva, Opštinski sud u Prištini, Okružni sud u Prištini i Vrhovni sud Kosova, da je pokrenut postupak ispitivanja ustavnosti odluka po predmetu br KI-131-11.
9. Dana 20. marta 2012. god. nakon razmatranja izveštaja sudije Roberta Carolana, Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Almiro Rodrigues (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Enver Hasani, je preporučilo Sudu u punom sastavu da odbije zahtev kao neprihvatljiv u celosti.
10. Istovremeno Veće za razmatranje je predložilo sudu u punom sastavu da odbije zahtev podnosioca za privremenu meru, uz obrazloženje da isti nije priložio nikakav ubedljiv dokaz koji bi opravdao uvođenje privremene mere kao neophodne da bi se izbegla neka nenadoknativa šteta, ili dokaz da je takva mera od javnog interesa.

Pregled činjenica

11. Dana 10. decembra 2003. godine, I.T. i N.H. iz Prištine su podneli tužbu za ometanje poseda Opštinskom sudu u Prištini protiv podnosioca zahteva i nekih trećih lica koji ovde nisu podnosioci zahteva, sa zahtevom da podnosioci zahteva oslobode od uzurpacije i omogućće nesmetano korišćenje nepokretnosti koje su evidentirane kao katastarska parcela br. 528, na katastarskom području Čaglavica, sa kulturom useva trave treće klase površine od 6.34,97 ha.
12. Opštinski Sud u Prištini je sa presudom C. br. 2140/3, od 07. septembra 2004. godine odbio potraživanja tužitelja I.T. i N.H i presudio u korist podnosioca zahteva.
13. Protiv gorenavedene presude tužitelji I.T. i N.H su podneli žalbu dana 27. decembra 2004. godine.
14. Dana 14. marta 2007. godine podnosioci zahteva su protiv tužitelja I.T. i N.H predložili Opštinskom Sudu u Prištini privremenu meru dana 14. marta 2007. i Opštinski sud u Prištini nikad nije odlučio o privremenoj meri i na taj način prema tvrdnjama podnosioca zahteva „...prejudicirao rešenje slučaja u korist suprotne strane...“
15. Okružnom sudu u Prištini, odlučujući po žalbi tužitelja Okružni sud u Prištini je presudom Ac. br. 119/2005 od 03. aprila 2007. godine poništio presudu Opštinskog suda u Prištini C. br. 2140/3, od 07. septembra 2004. godine i predmet je vratio na ponovno suđenje.
16. Podnosioci zahteva su protiv tužitelja I.T. i N.H dana 17. oktobra 2007. godine podneli protivtužbu protiv tužitelja I.T. i N.H i zahtevali su „da se potvrdi pravo vlasništva putem statuta zastarelosti na katastarskoj parceli br. 528, posedovani list br. 933, katastarsko područje Čaglavica u površini od 6.34.97 ha.“
17. Opštinski Sud u Prištini je presudom C. br. 713/07 od 29. aprila 2009. godine delimično odobrio potraživanja tužitelja I.T. i N.H., oboje iz Prištine, i naložio podnosiocima zahteva da tužiteljima predaju delove nekretnina kako je to u dispozitivu presude naznačeno, istovremeno odbijena kao neprihvatljiva protivtužba podnosioca zahteva u delu koji se odnosi na zahtev o potvrđivanju prava na vlasništvo protiv tužitelja na katastarskoj parceli br. 528 mesto zvano Ajvalija sa kulturom useva trave treće klase, katastarsko područje Čaglavica sa površinom od 6.34.97 ha.
18. Protiv presude Opštinskog suda u Prištini C. br. 713/07 od 29. aprila 2009. godine podnosioci zahteva su dana 31. jula 2009. godine podneli žalbu sa predlogom da Okružni sudu u Prištini presudu Opštinskog suda u Prištini C. br. 713/07 od 29. aprila 2009. godine poništi i da pitanje vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje ili da je promeni i da potraživanja podnosioca zahteva po protivtužbi odobri.
19. Okružni sud u Prištini je presudom Ac. br. 1137/2009, od 25. maja 2010. godine, odbio žalbu podnosioca zahteva, i delimično izmenio presudu Opštinskog suda u Prištini C. br. 713/07 od 29. aprila 2009. godine, i naložio podnosiocima zahteva da tužiteljima predaju delove nekretnina kako je to u dispozitivu presude naznačeno. Istovremeno odbijena kao neprihvatljiva protivtužba podnosioca zahteva u delu koji se odnosi na zahtev o potvrđivanju prava na vlasništvo protiv tužitelja na katastarskoj parceli br. 528 mesto zvano Ajvalija sa kulturom useva trave treće klase, katastarsko područje Čaglavica sa površinom od 6.34.97 ha.
20. Protiv presude Okružni sud u Prištini Ac. br. 1137/2009, od 25. maja 2010. godine, podnosioci zahteva su podneli reviziju u zakonskom periodu, istovremeno je i Javno tužilaštvo Kosova podnelo zahtev za zaštitu zakonitosti kojim su zahtevali da Vrhovni sud Kosova navedene presude poništi kao protivzakonite.

21. Vrhovni sud Kosova je sa presudom rev. br. 197/2010 od 22. avgusta 2011. godine odbio kao neosnovanu reviziju podnosioca zahteva – protiv tužitelja, kao i zahtev za zaštitu zakonitosti državnog tužioca Kosova, podnetog protiv presude Okružnog suda u Prištini Ac. br. 1137/2009 od . maja 2010. godine, u delu dispozitiva **u delu I pod 1, 3. i 4. deo II i III**, u vezi sa podnosiocima zahteva Qazimom Gashijem, Fadilom Gashijem i Selimom Gashijem.
22. Delimično je prihvaćena kao osnovana revizija optuženih – protiv tužitelja, kao i zahtev za zaštitu zakonitosti državnog tužioca Kosova i poništavajući presudu Okružnog suda u Prištini Ac. br. 1137/2009 od 25. maja 2010. godine i presudu Opštinskog suda u Prištini C. br. 713/2007 od 29. aprila 2009. godine u delu dispozitiva presude **I pod 2** samo u vezi sa podnosiocem zahteva Alijem Kelmendijem i ovaj deo predmeta vraća se prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Tvrđnje podnosioca zahteva

23. Podnosilac zahteva osporava presudu Vrhovnog suda Kosova rev. br. 197/2010 od 22. oktobra 2011. godine, navodeći kao povrede sledeće:

„Optuženi (podnosioci zahteva) – protiv tužitelji su predložili privremenu meru dana 14/03/2007 i Opštinski sud u Prištini nikad nije odlučio o privremenoj meri i taj je Sud prejudicirao rešenje slučaja u korist tužitelja čime je izvršeno stalno kršenje članova 31. 46 i 54. Ustava Republike Kosovo, i kao posledica ovih kršenja izvršeno je i kršenje članova 6. i 13 EKLJP (Evropska konvencija za ljudska prava) i celo njihovo blagotvorno dejstvo.“

„Opštinski sud u Prištini je sa presudom C. br. 713/07 izvršio suštinsko kršenje odredbi parničnog postupka iz člana 182. stav 1. i 2. tačka n. stav 2. ZPP, dok je dispozitiv presude u suprotnosti sa obrazloženjem presude i dopisima predmeta.“

„Gorenavedena presuda sadrži kršenje prirode člana 182.2 tačka n, zato što presuda ima nedostataka zbog kojih ne može da se razmotri, jer je dispozitiv presude nejasan, u suprotnosti sa samim sobom i sa razlozima presude. Presuda, takođe, ne sadrži ni jedan razlog za odlučujuće činjenice, dok su razlozi koje sadrži nejasni i kontradiktorni.“

„Suštinsko kršenje odredbi parničnog postupka se sastoji i u činjenici da gorenavedena presuda sadrži takve nedostatke zbog kojih je pravno neodrživa. Bitna povreda odredaba parničnog postupka leži u činjenici da osporena presuda, u vezi sa protivtužbom optuženih – protiv tužitelja, ne sadrži nikakvo obrazloženje. Protivtužba optuženih je u jednom delu u dispozitivu III odbijena, dok je u dispozitivu pod IV u jednom delu odbačena kao nedopustiva.“

„Pošto sud, protivtužbu kao nedopustivu, može da odbaci samo nakon prethodnog razmatranja tužbe najkasnije do pripremne sednice i to ukoliko su se ispunili uslovi iz gore citiranog člana I, u ovom slučaju se ne može odbaciti presudom ni sa rešenjem u prethodnom postupku, jer nije ispunjen nijedan uslov predviđen članom 391. ZPP.“

„Isto suštinsko kršenje je izvršio i Okružni sud u Prištini kao drugostepeni sud, sa presudom Ac. br. 1137/2010/ kada je odbio žalbu optuženih – protiv tužitelja.“

„Okružni sud u Prištini je izvršio suštinsko kršenje odredbi parničnog postupka kada je kao dokaz prihvatio zapisnik o pregledu sa lica mesta Opštinskog suda u Prištini sa kojim je zaključeno da je PIP "Kosovo Export" iz Kosovo Polja izorao katastarsku parcelu, zato što u tom postupku optuženi – protiv tužitelji nisu bile stranke u postupku i

nisu imali priliku da ospore ovu imovinu. Tako da, taj zapisnik sa nekog drugog postupka, ne može da se koristi kao dokaz, ukoliko strankama u sporu nije data prilika da se suprotstave ospore i preko saslušanih svedoka u Okružnom sudu u Prištini je potvrđeno da gorenavedenu katastarsku parcelu optuženi – protiv tužitelji koriste sa dobrom namerom još od 1956. godine.”

“Okružni ud u Prištini je delujući kao prvostepeni sud pogrešno primenio materijalno pravo kada je potraživanje optuženih – protiv tužitelja odbio kao neosnovano, jer su tužitelji pravo na vlasništvo katastarske parcele br. 528, dobili kao statut zastarevanja, tako da je pogrešno primenjen član 28. Zakona o osnovnim pravno-imovinskim odnosima kao zakon na snazi i član 40. Zakona o imovini i drugim stvarnim stvarima Kosova.”

„Ista kršenja procesnih i materijalnih gorenavedenih odredbi je izvršio i Vrhovni sud Kosova kada je računao period statuta zastarelosti i nije uzeo u obzir da su optuženi – protiv tužitelji od 1956. godine, na osnovu internog ugovora stalno bili vlasnici i koristili su osporenu nekretninu, jer su na njoj izgradili stambene kuće i druge prateće objekte još od 50-ih godina.”

„Vršeći na drastičan način kršenje, gorenavedenih, procesnih i materijalnih odredbi izvršeno je i kršenje članova 31. 46. i 54. Ustava Republike Kosova, i izvršeno je kršenje EKLJP.”

24. Podnosilac zahteva osporava presudu Vrhovnog suda Kosova rev. br. 197/2010 od 22. oktobra 2011. godine, zahtevajući od Ustavnog suda Kosova sledeće:

“Zahtevamo mere bezbednosti – privremenu meru, zahtevamo da se ne menja situacija na terenu na katastarskoj parceli 528, posedovni list 933, katastarsko područje Čaglavica.”

„Zahtevamo proglašavanje nevažećim presudu Vrhovnog suda Kosova rev. br. 197/2010/ od 22/08/2011, poništavanje presude Okružnog suda u Prištini Ac. br. 1137/2009 od 25/05/2010/ i presude Opštinskog suda u Prištini C. br. 713/07 od 29/04/2009/ i da se pitanje vrati na ponovno suđenje.”

Ocena prihvatljivosti zahteva u delu koji se odnosi na podnosiocce zahteva Qazima Gashija, Fadila Gashija i Agima Gashija

25. Podnosioci zahteva navode da su članovi 31, 46. i 54. (Pravo na pravično i nepristrasno suđenje, Zaštita imovine i Sudska zaštita prava) Ustava kao i članove 6. i 13. EKLJP (Pravo na pravično i nepristrasno suđenje i Pravo na delotvorni pravni lek) osnova za njihov podnesak.

26. Uslovi za prihvatljivost su predviđeni Ustavom, detaljnije obrazloženi u Zakonu o Ustavnom sudu i Poslovniku o radu.

27. Član 48. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo predviđa:

„Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.”

28. Po Ustavu, Ustavni sud nije apelacioni sud, kada se razmatraju odluke donete od strane redovnih sudova. Uloga redovnih sudova je da tumače zakon i primene odgovarajuća pravila postupka i materijalnog prava (vidi, *mutatis mutandis*, García Ruiz protiv Španije [GC], br. 30544/96, stav 28, Evropski sud za ljudska prava [ESLJP] 1999-I).

29. Podnosioci zahteva nisu dokazima potkrepili tvrdnje niti su podneli ikakave *prima facie* dokaze koji ukazuje na povredu njihovih ustavnih prava (vidi, Vanek protiv Slovačke Republike, odluka ESLJP-a u vezi sa prihvatljivošću zahteva, br. 53363/99 od 31. maja 2005. god.). Podnosioci zahteva ne navode kako i na koji način članovi 31, 46. i 54. Ustava i članovi 6. i 13. EKLJP-a podržavaju njihov zahtev, kao što je predviđeno u članu 113.7. Ustava i članu 48. Zakona.
30. Podnosioci zahteva tvrde da su njihova prava povređena pogrešnim utvrđivanjem činjenica i primenom zakona od strane redovnih sudova, ne navodeći jasno na koji način su te odluke prekršile njihova ustavna prava.
31. U ovom slučaju podnosiocima zahteva su pružene mnogobrojne mogućnosti da predstave svoj slučaj i ospore tumačenje zakona za koje smatraju da je netačno, pred Opštinskim, Okružnim i Vrhovnim sudom. Nakon razmatranja postupka u celini, Ustavni sud nije utvrdio da su odgovarajući postupci na bilo koji način bili nepravedni ili arbitrarni (vidi, *mutatis mutandis*, Shub protiv Litvanije, odluka ESLJP u vezi sa prihvatljivošću zahteva, br. 17064/06 od 30. juna 2009. god.).
32. Iz toga proizilazi da je zahtev u delu koji se odnosi na podnosiocima zahteva Qazima Gashija, Fadila Gashija i Agima Gashija očigledno neosnovan u skladu sa pravilom 36 (2b) Poslovnika o radu koje predviđa: „*Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava*“.

Ocena prihvatljivosti zahteva u delu koji se odnosi na podnosioca zahteva Alija Kelmendija

33. Da bi mogao da presudi po zahtevu podnosioca, Sud prvo mora da ispita da li je podnosilac zahteva zadovoljio uslove za prihvatljivost predmeta, utvrđene Ustavom. Sa tim u vezi, Sudu upućuje na član 113.7. Ustava, koji predviđa sledeće:

„Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.“
34. Sud želi da naglasi da pravilo da se iskoriste pravna sredstva postoji da bi se odnosnim telima, uključujući sudove, dala prilika da spreče ili isprave navodno kršenje Ustava. Pravilo je zasnovano na pretpostavci da će pravni poredak Kosova obezbediti delotvoran pravni lek za kršenje ustavnih prava. (vidi, *mutatis mutandis* ECHR, Selmouni protiv Francuske, br. 25803/94, odluka od 28. jula 1999). Međutim, nije neophodno da se u odnosnim postupcima eksplicitno ukaže na ustavna prava. Sve dok je na predmet stvari ukazano implicitno ili u značajnom delu, pravilo o iskorišćavanju pravnih sredstva je ispoštovano (vidi, *mutatis mutandis*, ECHR, Azinas protiv Kipra, br. 56679/00, odluka od 28. aprila 2004).
35. Ovaj sud je primenio isto obrazloženje kada je doneo odluku od 27. januara 2010. god. o neprihvatljivosti na osnovu toga da nisu iscrpljena sva pravna sredstva u predmetu AAB-RIINVEST University D.O.O, Priština protiv Vlade Republike Kosova, predmet br. KI. 41/09 i odluku od 23. marta 2010. god. u predmetu Mimoze Kusari-Lila protiv Centralne izborne komisije, predmet br. KI 73/09.
36. Imajući to u vidu, da na osnovu dokumentacije podnete Ustavnom sudu od strane podnosioca zahteva presudom Vrhovnog suda Kosova rev. br. 197/2010 od 22. avgusta

2011. godine, delimično je prihvaćena kao osnovana revizija optuženih – protiv tužitelja, kao i zahtev za zaštitu zakonitosti državnog tužioca Kosova te da se poništavaju presuda Okružnog suda u Prištini Ac. br. 1137/2009 od 25. maja 2010. godine i presuda Opštinskog suda u Prištini C. br. 713/2007 od 29. aprila 2009. godine u delu dispozitiva presude **I pod 2** samo u vezi sa podnosiocom zahteva Alijem Kelmendijem i ovaj deo predmeta vraća se prvostepenom sudu na ponovno suđenje, a da postupak po novom suđenju još nije okončan. Stoga, podnosilac zahteva nije iscrpeo sva pravna sredstva predviđena zakonom da bi mogao da podnese zahtev Ustavnom sudu.

37. Iz toga proizilazi da zahtev u delu koji se odnosi na podnosioca zahteva Alija Kelmendija neprihvatljiv za razmatranje u skladu sa članom 113.7 i pravilom 36. (1a) Poslovnika o radu koji predviđa „Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve: a) samo ako su iscrpljena sva delotvorna pravna sredstva, koja su na raspolaganju po zakonu, protiv pobijane presude ili odluke,..“.

IZ TIH RAZLOGA

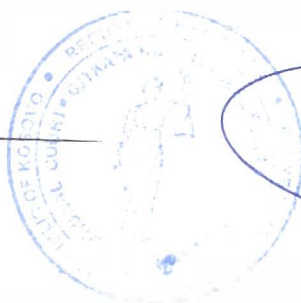
Ustavni sud Kosova u skladu sa članom 113.7 ustava , članovima 20 i 47(2) Zakona, i pravilom 36 (1a) i 36 (2b) Poslovnika o radu, na zasedanju održanom 20. marta 2012. godine je jednoglasno

ODLUČIO

- I. **DA ODBIJE** zahtev kao neprihvatljiv u celosti;
- II. **ODBIJA SE** zahtev za uvođenje privremenih mera
- III. Ova odluka će biti dostavljena stranama i objavljena u Službenom listu, u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona o Ustavnom sudu;
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Robert Carolan

Predsednik Ustavnog suda

Prof. dr Enver Hasani